

Kjøp og salg av grovfôr

Kjøp og salg av grovfôr er et aktuelt tema hvert år. Mange produserer grovfôr utelukkende for salg, eller i større mengde enn de trenger selv. Andre er avhengig av å kjøpe grovfôr for å dekke behovet i inneføringssesongen. Grovfôr selges ofte enten som lagringstørt høy, eller som plastpakkede rundballer. Tørt høy kan en gjøre noen enkle kvalitetsvurderinger av, men den reelle fôrverdien er umulig å fastslå bare ved å se på fôret. For plastpakket fôr i rundball er det enda vanskeligere å si noe om kvaliteten, nettopp på grunn av plasten. En analyse av fôret er derfor helt nødvendig for å fastslå fôrets kvalitet, og dermed fôrets verdi.

Trygghet for både kjøper og selger

For at både kjøper og selger skal være sikre på at de har gjort en fornuftig handel, er det viktig at det foreligger en representativ analyserapport på det aktuelle fôret som omsettes. Det er umulig å si at et fôr generelt er «bra» eller «dårlig», da ulike dyr har ulike behov og preferanser. Det fôret som passer perfekt til en høytytende melkeku kan være helt uegnet for en liten ponni som har lett for å legge på seg.

Både kjøper og selger er tjent med at grovfôr som omsettes er analysert og at kvaliteten dokumenteres gjennom et analysebevis.

Dokumentasjon av næringsinnhold bør være et absolutt minimum ved kjøp og salg av fôr. For ensilage bør også gjæringskvaliteten dokumenteres, særlig dersom tørrstoffprosenten er lav. Gjæringskvaliteten har stor betydning for fôrets smakelighet, og dermed dyras fôropptak. I tillegg bør en tenke på at det hjelper lite om næringsstatusen er god, dersom den hygieniske kvaliteten er dårlig.

Ved kjøp og salg er det viktig for begge parter at fôret er analysert. Uten dokumentasjon fra salgstidspunktet kan det være vanskelig å avgjøre i ettertid om eventuelt dårlig kvalitet skyldes selgers produksjon, eller kjøpers lagring og håndtering av fôret.

Pris per fôrenhet

Ved kjøp og salg er selvfølgelig pris et essensielt spørsmål. I annonser om grovfôr til salg ser en ofte at det oppgis pris per rundball eller per kilo fôr. Da kan det være fristende å velge det fôret som har den laveste prisen. Men spørsmålet er om man da vet hva man betaler for?

Næringsverdien i grovfôr sitter i tørrstoffet. Det som ikke er tørrstoff er vann, og det er her det er viktig å holde tunga rett i munnen. En tung ball kan inneholde vesentlig mindre tørrstoff enn den lettere ball, avhengig av vanninnholdet. Skal prisen gjenspeile den næringsverdien fôret har, er prissetting per kg tørrstoff langt bedre enn prissetting per ball eller per kilo fôr. I tillegg kan innholdet av både energi, protein og andre næringsstoffer i ett kilo tørrstoff vise store variasjoner, avhengig av gjødsling, høstetidspunkt, høstemetode og en rekke andre faktorer. Det fremkommer derfor at den sikreste prissettingen for begge parter er pris per fôrenhet. Kjøper betaler da for den reelle næringsverdien fôret har, og selger får betalt for å produsere næringsrikt fôr av god kvalitet.

Pass på gjæringskvaliteten

Produksjonen av ensilage avhenger av at graset vi høster gjennomgår en kontrollert fermentering eller gjæringsprosess. Målet med gjæringsprosessen er å sikre et lagringsstabil fôr der næringsstoffene bevares på en god måte. En vellykket gjæring gir i tillegg et smakelig fôr som dyra gjerne vil ha. For høytstående dyr kan god gjæringskvalitet være avgjørende for å sikre fôropptak nok til å opprettholde produksjonen på ønsket nivå. Analysen for gjæringskvalitet gir svar på fôrets innhold av gjæringsprodukter, som organiske syrer og ammonium, og er et godt tillegg til analyser av næringsinnhold.

Sjekk fôrets hygieniske kvalitet

Hygieniske analyser brukes for å påvise mikroorganismer, som bakterier, mugg og gjærsopp, i fôret. Dårlig hygienisk kvalitet kan gi dårlig lagringsstabilitet, redusert fôropptak, eller i verste fall ha negativ påvirkning på dyras helse og reproduksjon. Hos hest er det kjent at dårlig hygienisk kvalitet kan medføre alvorlige luftveisinfeksjoner. Høyt innhold av smørsyresporer (anaerobe sporer) i melk skyldes i de aller fleste tilfeller fôring med ensilage som inneholder mye smørsyresporer. Det kan derfor ha stor økonomisk betydning å kjenne fôrets hygieniske kvalitet uansett hva slags dyrehold man har.

Be alltid om analysebeviset

I tillegg til å fungere som kvalitetsdokumentasjon ved kjøp og salg, bør analysebeviset brukes til å lage en god fôrplan, og for å disponere av tilgjengelige fôrressurser gjennom inneførringsperioden. Ulike dyr har ulike behov og det er viktig å bruke det fôret man har på en god måte. Be derfor alltid om å få med analysebeviset på fôr du kjøper.

Eurofins Agro Testing Norway AS **Avdeling grovfôr**

Besøksadresse:
Møllebakken 40
1538 Moss

Postadresse:
Postboks 3033
1506 Moss

Tlf. 92 23 99 99
grovfor@eurofins.no
www.eurofins.no